

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
**Institut d'Educació Secundària i Superior
d'Ensenyaments Professionals**
Esteve Terradas i Illa
Departament de Ciències Socials

PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA

L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA RECENT A PARTIR DE LES **FONTS ORALS**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
**Institut d'Educació Secundària i Superior
d'Ensenyaments Professionals**
Esteve Terradas i Illa
Departament de Ciències Socials

1. DADES DEL CENTRE:

Nom del centre: IES-SEP ESTEVE TERRADAS I ILLA.

Codi del centre: 08016781.

Titularitat: Centre públic.

Adreça: C/Bonavista, s/n

(08940) Cornellà de Llobregat

(Barcelona)

Telf.: 93-3771100

Adreça electrònica: a8016781@centres.xtec.es

Nom de la persona responsable del projecte: Juan Terrón Martínez.

Adreça electrònica de la persona responsable del projecte: jterron1@pie.xtec.es

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
**Institut d'Educació Secundària i Superior
d'Ensenyaments Professionals**
Esteve Terradas i Illa
Departament de Ciències Socials

2. TÍTOL DEL TREBALL.

L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA RECENT A PARTIR DE LES FONTS ORALS.

3. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE.

La Història ha de servir per la vida i per la societat i per els alumnes. El més proper és la família, gràcies a la qual arriben a la pròpia història. És conegut que les pautes de conducta per a la convivència constitueixen un dels eixos per l'organització i evolució de la societat.

La història, i en particular la familiar, local i comarcal, com escola de ciutadania, permet el desenvolupament de la mateixa, el seu plantejament teòric i la posterior evolució històrica; alhora que el coneixement de l'origen i característiques de les dinàmiques socials familiars, locals i comarcals. Estem convençuts de que l'Institut no només ha d'ensenyar per la vida sinó per a la societat en general; sabedors de les dificultats reals que comporta la seva incorporació "conscient" a la ciutadania.

Considerem que amb aquest treball, i un cop acabats els diferents cicles, els haurem ajudat a encarrilar de manera autònoma la pròpia activitat, a valorar l'esforç, la importància de saber superar les dificultats personals, contribuint tant al benestar personal com al col·lectiu.

La Història Oral com a eina didàctica permet una educació activa ja que l'alumne intervé tant en la elaboració de la feina com en les conclusions, el que l'obliga a informar-se, a documentar-se i finalment, a investigar. La ordenació cronològica facilita l'adquisició de la noció de duració i canvi.

Els alumnes no podran perdre de vista la perspectiva diferent aportada per la diversitat entre el particular i general. L'aprenentatge de la Història resulta més fàcil quan es tracta d'un fet concret.

Cal impulsar una pedagogia a favor de la democràcia viscuda dintre d'un marc de drets i llibertats sense oblidar el dret a la diferència, a la tolerància i al diàleg intergeneracional. Prenent consciència de la Història que ens ha precedit, l'objectiu últim de qualsevol acció col·lectiva és el bé comú. Cal buscar respostes a l'interrogant de la igualtat, reflexionar sobre el valor de la llibertat fins concretar l'objectiu últim: el bé comú.

4. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE.

a) Objectius.

- Identificar els trets bàsics de la història oral.
- Redactar documents (cartes de presentació, informes, etc.).
- Elaborar qüestionaris.
- Realitzar entrevistes.
- Realitzar resums del contingut de les entrevistes.
- Analitzar documents escrits, fonts iconogràfiques, estadístiques, gràfiques, mapes temàtics i testimonis orals.
- Elaborar informes i dossiers.
- Establir conclusions.
- Valorar la importància dels individus en la transformació de tota la societat: els seus veïns i familiars com subjectes de la història.
- Comprendre el fet de que la seva societat és el fruit de la convivència i la barreja de gent de molt diversa procedència.
- Valorar la importància dels processos migratoris en la construcció, desenvolupament i transformació del seu barri i de Cornellà. Anàlisi de la trajectòria migratòria de la seva família.

b) Aspectes a desenvolupar.

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1.- La Història Oral.

- Què és la Història Oral.
- Què és un projecte d'Història Oral.

2.- L'organització d'un projecte d'Història Oral.

- El meu barri a Cornellà: Història, medi físic, recursos, plans urbanístics, etc.

- Els informants.
- El qüestionari.
- Les entrevistes.
- Anàlisi de les entrevistes.
- Establiment de conclusions.

Procediments

- Anàlisi d'informació oral, escrita i gràfica.
- Elaboració de qüestionaris.
- Realització d'entrevistes.
- Establiment de conclusions.
- Redacció d'informes.
- Elaboració d'un dossier.

Valors, normes i actituds

- Esperit crític
- Tolerància i antidogmatisme.
- Valoració de l'aportació cultural de la immigració a la societat de la localitat i la catalana en general.
- Valoració de l'aportació de la gent gran a la vida de la comunitat que envolta a l'alumnat.
- Respecte, diàleg i valoració de cultures diferents.
- Treball en equip.
- Presentació acurada i gust pel treball ben fet.

Metodologia

- Entrevistes utilitzant la metodologia de la història oral a familiars i veïns del barri.
- Treball amb materials proporcionats per l'arxiu històric i recuperats pels alumnes participants.

- Sistematització dels materials treballats i elaboració de conclusions globals.

c) Integració en el currículum.

El projecte L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA RECENT A PARTIR DE LES FONTS ORALS es desenvoluparà al llarg dels tres propers cursos amb tots els alumnes dels grups que aquest any estan cursant primer d'ESO, uns 90 alumnes. El curs 2005-2006, que els alumnes seran encara bastant petits, el què es farà serà introduir-los en la metodologia de la història oral, focalitzant el objecte d'estudi a l'àmbit familiar i veïnal de l'alumne. A tercer es continuarà desenvolupant les eines de la història oral amb l'estudi de les transformacions que s'han produït a Cornellà al llarg de les darreres dècades (creixement industrial i urbanístic, augment demogràfic, transformació de les activitats productives, etc). Per últim, a quart, es farà una anàlisi del franquisme i la guerra civil a partir del treball de les fonts orals amb les famílies dels alumnes.

El projecte de història oral estarà inserit al tercer crèdit comú de segon d'ESO. Aprofitant que els continguts del tercer crèdit giren al voltant de l'anàlisi de les estructures econòmiques, polítiques i urbanes de la societat actual, la programació es centrarà a l'estudi del que és més proper a l'alumne com mitjà d'aproximació a la Història oral i la seva metodologia. Dels tres nivells d'ESO on es treballarà aquest projecte, un grup de 4rt serà de repetidors amb greus problemes d'aprenentatge i hàbits d'estudi. Amb aquest grup es treballarà la metodologia amb més temps, ja que el fet de que tenen una adaptació curricular i és un grup petit (no arriba als 20 alumnes) em permetrà disposar de més temps per dedicar al treball a l'aula.

d) Col·lectius que hi participen.

- Alumnat de 2n d'ESO: 90 alumnes aproximadament per al curs 2005-2006.
- Alumnat de 3r d'ESO: 110 alumnes aproximadament per al curs 2006-2007.
- Alumnat de 4rt d'ESO: 110 alumnes aproximadament per al curs 2007-2008.
- Familiars de tots els alumnes implicats.
- Professorat del Departament de Ciències socials:
 - Juan Terrón Martínez (responsable del projecte).
 - Pilar Coma Massó (professora que impartirà 2n d'ESO el curs 2005-2006, i continuarà el projecte amb 3r d'ESO el curs 2006-2007 i amb 4rt d'ESO el curs 2007-2008).
- Possibilitat que algun alumne de Batxillerat realitzi un treball de recerca a partir de les informacions obtingudes a les aules.
- Coordinació ESO/Batxillerat IES Esteve Terradas.
- Claustre de professors IES Esteve Terradas.
- Arxiu Històric de Cornellà de Llobregat.

e) Proposta de desenvolupament i temporització.

- Curs 2005-2006: Alumnes de 2n d'ESO.

Anàlisi de les estructures econòmiques, polítiques i urbanes de la societat actual.

- Curs 2006-2007: Alumnes de 3r d'ESO.

La població d'Espanya i de Catalunya: Les migracions.

- Curs 2007-2008: Alumnes de 4rt d'ESO.

La guerra civil espanyola i el franquisme.

f) Criteris i indicadors d'avaluació.

Criteris:

- Com a mitjà d'ajut a l'alumnat, cal avaluar no solament resultats sinó processos, tenint en compte que l'aprenentatge no ha de ser una carrera d'obstacles.
- Amb la regulació contínua dels aprenentatges es poden diagnosticar els problemes i crear mecanismes per solventar-los.
- L'autoregulació en procés constitueix una bona referència per a que cada alumne pugui dominar les claus del seu propi aprenentatge.
- Cal sempre reforçar els èxits i no penalitzar els errors.

Indicadors:

- S'avaluarà l'adquisició d'habilitats en els procediments de la història oral.
- S'avaluarà els dossiers que els alumnes presentaran en acabar els treballs.
- S'avaluaran els documents que hagi generat el projecte d'història oral als diferents nivells de l'ESO.
- Es confeccionarà un qüestionari final per analitzar el nivell de satisfacció de l'alumnat en relació al projecte.
- La qualificació de l'alumne en el crèdit es farà comprovant l'assoliment d'aquests objectius.
- La qualificació de l'alumne formarà part de l'avaluació global de curs i d'etapa.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
**Institut d'Educació Secundària i Superior
d'Ensenyaments Professionals**
Esteve Terradas i Illa
Departament de Ciències Socials

PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA

L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA RECENT A PARTIR DE LES **FONTS ORALS**